

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 20.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

A javítás során a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával fel kell tüntetni részmegoldásért megítélt részpontszámokat, és meg kell jelölni a hibátlan megoldást, illetve az előforduló hibákat és a tévedéseket. Egy feladat megoldásáért járó összesített pontszámot az előre nyomtatott mezőbe írjuk be! A feladatlap végén szereplő összesítő táblázatba ezeket a pontszámokat tüntetjük fel, és összesítjük a dolgozat pontszámait.

A feladatoknál többféle megoldás is elképzelhető, ezért előfordulhat, hogy a javítási útmutatóban közölt eljárástól (v. szöveges megnevezéstől) eltérő módon születik meg a megoldás. Ha a megoldás szakmailag korrekt elemekre épül, az eljárás kellően részletezett, és helyes eredményre vezet, akkor ezekért a megoldásokért is a teljes pontszám jár.

A pontszámok odaítélésénél a következő elveket kell követni:

1. A teljes pontszám csak hibátlan feladat megoldásért adható meg. Hiányzó válasz esetén a válaszáért adható részpontszámot le kell vonni.
2. Logikailag helyes eljárással, de számolási hibával megoldott feladatnál a részpontszám felét le kell vonni a hibavétés helyén. A feladat későbbi részében a logikailag jó megoldás a tovagyrúzó számbeli eltérés ellenére is teljes értékűnek számít, tehát a későbbi részpontszámokat egyetlen számolási hiba miatt nem kell csökkenteni.
3. Logikai hiba esetén a hibavétés helyén nem jár pont, a további hibátlan lépésekért viszont megadható a fele pontszám.
4. Egy feladatnál csak egy megoldás értékelhető.
5. Igaz-hamis kérdéseknél a hibás megítélés mellett az önmagában szakmailag helyes indoklásért 1 pont adható.
6. A III. részben található feladatok részpontszámai tovább nem bonthatók, ezektől eltérni csak az előbbieken említett számolási hiba esetében lehet.

Az írásbeli vizsgafeladatok pontszámainak összege csak egész szám lehet. Ha az írásbeli vizsga(rész) pontszáma nem egész szám, akkor a matematikai kerekítés szabályai szerint kell eljárni (az öttizedre vagy az a felett végződő pontszámokat felfelé, az öttized alatti pedig lefelé kerekítjük).

I. Választásos, egyszerű rövid választ igénylő feladatok

Feleletválasztás

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	B	D	D	D	A	C	A	C	C

Minden helyes válasz 2 pontot ér, maximális pontszám 20.

II. Szöveges (kifejtendő) feladatok

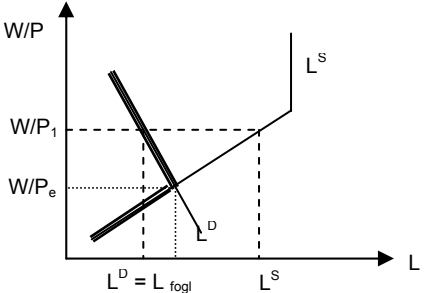
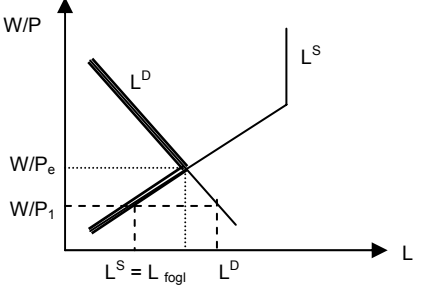
1. Igaz-hamis állítások

I-H	Válasz	Pontszám
H	1) Az árak változása miatt a költségvetési egyenes mindkét tengelymetszete megváltozik, a meredeksége növekszik.	1+1 pont
H	2) A gazdasági profit elérésének az a feltétele, hogy a bevétel meghaladja a gazdasági költségeket. <i>vagy:</i> Amennyivel a gazdasági költség nagyobb, mint a számviteli költség, annyi a normál profit.	1+1 pont
H	3) Az origóból kiinduló pozitív meredekségű egyenes a versenyző vállalat összbevételei függvényével egyezhet meg. A határbevételei függvény a mennyiségi tengellyel párhuzamos egyenes lenne.	1+1 pont
I	4) Az autonóm fogyasztás a jövedelemtől független fogyasztást jelenti. A fogyasztási függvény az autonóm fogyasztás magasságában metszi a függőleges tengelyt.	1+1 pont
H	5) Ha az árszínvonal nagyobb mértékben nő, mint a nominálbér, a reálbér csökken. (A megadott adatok szerint kb. 10 százalékos reálbér csökkenésről van szó.)	1+1 pont
H	6) Az aggregált kínálati függvény a reálkibocsátás és az árszínvonal kapcsolatát fejezi ki.	1+1 pont

2. Definíciók

Sorszám	Meghatározás	Pontszám
A)	Az a termékmennyiség, amelyet egy adott áron a vevők hajlandók és képesek megvásárolni.	2 pont
B)	Az a szám, amely megmutatja, hogyan változik a fogyasztó összhaszna, ha egységnyivel növeli fogyasztását valamely termékből.	2 pont
C)	A központi bank által kibocsátott pénz, amely lehet bankjegy vagy számlapénz.	2 pont
D)	A technikai haladás hatására kialakult állástalanság.	2 pont

3. Kifejtős kérdés

Szempont	Válasz	Pontszám
A tényleges reálbér az egyensúlyi reálbérnél magasabb	 <p>A munkapiac jellemzése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ha $W/P_1 > W/P_e$, akkor a munkapiacon túlkínálat van. – A foglalkoztatás - a rövidebbik oldal elve szerint - a L^D - vel megegyező. – A munkavállalók egy része nem talál munkát, a túlkínálatnak megfelelő létszám (kényszerű) munkanélküli lesz. – Az egyensúlyi helyzethez képest a foglalkoztatottak száma csökken. 	2 pont
A tényleges reálbér az egyensúlyi reálbérnél alacsonyabb	 <p>A munkapiac jellemzése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ha $W/P_1 < W/P_e$, akkor a munkapiacon túlkereslet van. – A vállalatok nem tudnak annyi munkát felhasználni, amennyit szeretnének, hiány van a munkapiacon. – A foglalkoztatás - a rövidebbik oldal elve szerint - a L^S - el megegyező. – Az egyensúlyi helyzethez képest a foglalkoztatottak száma csökken. 	2 pont

4. Párosítás

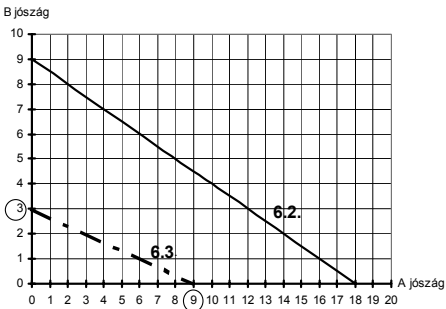
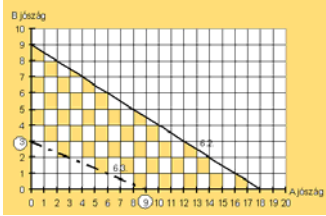
Sorszám	Válasz	Pontozás								
4.1.	<table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>1</td> <td>5</td> <td>6</td> </tr> </table>	A	B	C	D	4	1	5	6	4 * 1 = 4 pont
A	B	C	D							
4	1	5	6							
4.2.	Az ábrán az látható, hogy a negatív extern hatás nagyobb, mint a pozitív extern hatás. Ezért a $Q_t < Q_e$, mert a járulékos költségek meghaladják a járulékos előnyöket. (Az externália okozta veszteség csökkentése érdekében a kibocsátás korlátozása lenne kívánatos.)	1 pont								

5. Elemző, értékelő feladat

Sorszám	Válasz	Pontozás
5.1.	...4,2%-kal... ...növekszik...	1-1 pont
5.2.	...alacsonyabb rendű... ...negatív...	1-1 pont
5.3.	...több...	1 pont
5.4.	...pozitív... ...helyettesítő jószág...	1-1 pont

III. Számítást, ábrázolást igénylő feladatok

6. feladat

Sorszám	Válasz	Pontozás
6.1.	Azt tudjuk, az $I = P_B \cdot Q_{Bmax}$ összefüggés alapján, hogy $3600 = 9P_B$, azaz a $P_B = 400$	1 pont
	Az A jószág ára feleakkora, mint B jószágé, tehát $P_A = 400/2 = 200$	1 pont
6.2.	<p>$I = p_x \cdot x + p_y \cdot y$ alapján $3600 = 200x + 400y$, tehát $y = 9 - 1/2x$</p> 	1 pont
6.3.	<p>$I' = 3600/2 = 1800$, és $p'_y = 1,5 \cdot 400 = 600$ Az új egyenlet: $1800 = 200x + 600y$, azaz $y = 3 - 1/3x$</p>	1 pont
	<i>Lásd az előző ábrán a 6.3. – al jelölt szaggatott vonalat!</i>	1 pont
6.4.	<p>A megvásárolható javak halmaza jelentősen csökken.</p> <p>A csökkenést az alábbi ábra a besatírozott területe mutatja</p> 	1 pont

7. feladat

Sorszám	Válasz	Pontozás																																																																																				
7.1.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Q</th> <th>FC</th> <th>VC</th> <th>TC</th> <th>AVC</th> <th>AC</th> <th>MC</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>2000</td> <td>0</td> <td>2000</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>2000</td> <td>1000</td> <td>3000</td> <td>10</td> <td>30</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>200</td> <td>2000</td> <td>1800</td> <td>3800</td> <td>9</td> <td>19</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>300</td> <td>2000</td> <td>2400</td> <td>4400</td> <td>8</td> <td>14,66</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>400</td> <td>2000</td> <td>2900</td> <td>4900</td> <td>7,25</td> <td>12,25</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>500</td> <td>2000</td> <td>3500</td> <td>5500</td> <td>7</td> <td>11</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>600</td> <td>2000</td> <td>4200</td> <td>6200</td> <td>7</td> <td>10,33</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>700</td> <td>2000</td> <td>5000</td> <td>7000</td> <td>7,14</td> <td>10</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>800</td> <td>2000</td> <td>5900</td> <td>7900</td> <td>7,375</td> <td>9,875</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>900</td> <td>2000</td> <td>6900</td> <td>8900</td> <td>7,66</td> <td>9,88</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>1000</td> <td>2000</td> <td>8000</td> <td>10000</td> <td>8</td> <td>10</td> <td>11</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Pontozás:</i> A táblázat kitöltéséért soronként 0,5 pont adható, ha a sor teljes és hibátlan. A teljes táblázat kitöltéséért maximálisan 5 pont adható. (Ez azt is jelenti, hogy 10 sor helyes kitöltéséért már a maximális pontszám megadható!) Nem értékelhető a számolási hibával vagy a logikai hibával kitöltött adatsor!</p>	Q	FC	VC	TC	AVC	AC	MC	0	2000	0	2000	-	-	-	100	2000	1000	3000	10	30	10	200	2000	1800	3800	9	19	8	300	2000	2400	4400	8	14,66	6	400	2000	2900	4900	7,25	12,25	5	500	2000	3500	5500	7	11	6	600	2000	4200	6200	7	10,33	7	700	2000	5000	7000	7,14	10	8	800	2000	5900	7900	7,375	9,875	9	900	2000	6900	8900	7,66	9,88	10	1000	2000	8000	10000	8	10	11	5 pont
	Q	FC	VC	TC	AVC	AC	MC																																																																															
	0	2000	0	2000	-	-	-																																																																															
	100	2000	1000	3000	10	30	10																																																																															
	200	2000	1800	3800	9	19	8																																																																															
	300	2000	2400	4400	8	14,66	6																																																																															
	400	2000	2900	4900	7,25	12,25	5																																																																															
	500	2000	3500	5500	7	11	6																																																																															
	600	2000	4200	6200	7	10,33	7																																																																															
	700	2000	5000	7000	7,14	10	8																																																																															
	800	2000	5900	7900	7,375	9,875	9																																																																															
	900	2000	6900	8900	7,66	9,88	10																																																																															
1000	2000	8000	10000	8	10	11																																																																																
7.2.	P = MR = MC feltétel teljesülése biztosít maximális profitot, tehát az MC = 10 feltételt teljesítő Q értéket kell a táblázatból kikeresni. A maximális profitot biztosító termelés az MC görbe felmenő szárán található, azaz a kínálat Q = 900 .	2 pont																																																																																				
7.3.	TC = 8900 (a táblázat alapján) TR = P * Q = 10 * 900 = 9000, tehát Tπ = +100	2 pont																																																																																				
7.4.	P = 8 és Q = 900 mellett megszerezhető profitot kell ahhoz a maximálisan elérhető profithoz viszonyítani, ami a 8 forintos egységár mellett optimális esetben elérhető.	1 pont																																																																																				
	Az optimális profit: Ha P = 8, akkor Q _{opt} = 700 lenne Tπ = 5600 – 7000 = - 1400	1 pont																																																																																				
	A magasabb termelés mellett elérhető profit: Tπ = 8*900 – 8900 = - 1700																																																																																					
	A vállalatvesztesége 300-al nagyobb lesz, ha az optimális mennyiségnél többet termel.	1 pont																																																																																				

8. feladat

Sorszám	Válasz	Pontozás
8.1.	Az induló adatok alapján a fogyasztási függvény két pontja ismert: ha $Y = 2200$, a $C(Y) = 1800$ és ha $Y = 2500$, a $C(Y) = 2500 - 475 = 2025$. $\hat{c} = \frac{\Delta C}{\Delta Y} = \frac{2025 - 1800}{2500 - 2200} = \frac{225}{300} = 0,75$	1 pont
	A kapott értéket a fogyasztási függvénybe behelyettesítve az autonóm fogyasztást is meghatározhatjuk: $1800 = C_0 + 0,75 * 2200$, tehát $C_0 = 1800 - 1650 = 150$	1 pont
8.2.	$C(Y) = 150 + 0,75Y$ $S(Y) = -150 + 0,25Y$	1-1pont
8.3.	$Y^D = Y = C + I$ $Y = 150 + 0,75Y + 550 \rightarrow Y_e = 2800$	2 pont
8.4.	Ha az $\hat{s} = 0,35$ -re módosul, akkor a $\hat{c} = 0,65$ lesz. Az új egyensúlyi jövedelem számítása: $Y^D = Y = C + I$ $Y = 150 + 0,65Y + 550 \rightarrow Y_e = 2000$, tehát $\Delta Y = 800$	3 pont
8.5.	Először ki kell számítanunk, hogy mennyi volt a korábbi fogyasztási szint: $C(2800) = 150 + 0,75 * 2800 = 2250$	1 pont
	Ezt a fogyasztást azonban az új fogyasztási függvény mellett is szeretnénk elérni, tehát $2250 = 150 + 0,65Y$ egyenletből kell a jövedelmet meghatározni: $\rightarrow Y = 3230,8$	2 pont

9. feladat

Sorszám	Válasz	Pontozás
9.1.	$M^D = 0,5 * 2000 - 50 * 10 = 500$ $\frac{M^S}{P} = \frac{4500}{5} = 900$ $M^D < M^S/P$, azaz túlkínálat 400 egység	2 pont
9.2.	Azt kell biztosítani, hogy az egyensúly feltétele, az $500 = \frac{M^S}{P}$ érték mellett teljesüljön. $M^S_1 = 500 * 5 = 2500$, $\Delta MS = 2500 - 4500 = -2000$ tehát a nominális pénzmennyiséget 2000-rel csökkenteni kell.	2 pont
9.3.	Az árupiaci egyensúly feltétele: $Y = C + I$ A pénzpiaci egyensúly feltétele: $M^S/P = M^D$, Így az alábbi egyenletrendszert írhatjuk fel: $Y = 80 + 0,8Y + 1000 - 40i$ (1) $900 = 0,5Y - 50i$ (2)	2 pont
	(1)-ből Y -t kifejezzük: az $Y = 5400 - 200i$, és behelyettesítjük a (2)-be.: $900 = 2700 - 100i - 50i$, $\rightarrow i = 12$ ill. $Y = 3000$	2 pont